

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2008

Μαθηματικά Γενικής Παιδείας

1° ΘΕΜΑ

Δίδεται ο δειγματικός χώρος $\Omega = \{1, 2, \dots, 10\}$ ενός πειράματος τύχης. Γνωρίζουμε ότι οι πιθανότητες των απλών ενδεχομένων του δειγματικού χώρου Ω είναι ανάλογες των αντιστοιχών στοιχείων του δειγματικού χώρου Ω .

α) Να βρεθούν οι πιθανότητες των απλών ενδεχομένων του δειγματικού χώρου.

β) Ποια είναι η πιθανότητα το αποτέλεσμα του πειράματος να είναι: ι) άρτιος αριθμός ιι) αριθμός μεγαλύτερος του 7.

2° ΘΕΜΑ

Το βάρος των μαθητών ενός Γυμνασίου παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα ομαδοποιημένο σε πέντε κλάσεις ίσου πλάτους.

ΚΛΑΣΕΙΣ	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΙΜΗ x_i	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ v_i	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ f_i	ΑΦΟΡΙΣΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ N_i	ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΦΟΡΙΣΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ F_i
[,)					
[,)	65			30	0,60
[,)			0,10		
[,)	85				
[,)					
ΣΥΝΟΛΟ					

Αν γνωρίζουμε ότι η συχνότητα (v_3) της τρίτης κλάσης είναι ίση με την συχνότητα (v_4) της τέταρτης κλάσης και ότι το 40% των μαθητών έχει βάρος λιγότερο από 65 κιλά, να συμπληρωθεί ο παραπάνω πίνακας.

3° ΘΕΜΑ

Αν A, B ενδεχόμενα του ίδιου δειγματικού χώρου Ω και ισχύει ότι: $P(A \cup B) = P(A) \cdot P(B)$ να βρεθούν τα $P(A), P(B)$.

ΛΥΣΕΙΣ

ΛΥΣΗ 1ου ΘΕΜΑΤΟΣ

α) Αφού οι πιθανότητες των απλών ενδεχομένων είναι ανάλογες των αντιστοιχών στοιχείων του Ω θα ισχύει

$$\frac{P(1)}{1} = \frac{P(2)}{2} = \dots = \frac{P(10)}{10} = \lambda \quad \text{άρα } P(1) = 1 \cdot \lambda$$

$$P(2) = 2 \cdot \lambda$$

$$\vdots$$

$$P(10) = 10 \cdot \lambda$$

Γνωρίζουμε ότι ισχύει $P(1) + \dots + P(10) = 1 \Leftrightarrow$

$$\Leftrightarrow \lambda + 2\lambda + \dots + 10\lambda = 1 \Leftrightarrow \lambda \cdot (1+2+\dots+10) = 1 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow \lambda \cdot \frac{(1+10)}{2} \cdot 10 = 1 \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{55}$$

$$\text{Άρα } P(1) = \frac{1}{55}, P(2) = \frac{2}{55}, \dots, P(10) = \frac{10}{55}$$

δηλαδή $P(k) = \frac{k}{55}$, με $k=1, \dots, 10$

β) ι) Έστω A το ενδεχόμενο το αποτέλεσμα του πειράματος να είναι άρτιος αριθμός, τότε $A = \{2, 4, 6, 8, 10\}$

$$P(A) = \frac{2}{55} + \frac{4}{55} + \frac{6}{55} + \frac{8}{55} + \frac{10}{55} = \frac{30}{55}$$

ιι) Έστω B το ενδεχόμενο το αποτέλεσμα του πειράματος να είναι μεγαλύτερο του 7, τότε $B = \{8, 9, 10\}$ και

$$P(B) = \frac{8}{55} + \frac{9}{55} + \frac{10}{55} = \frac{27}{55}$$

ΛΥΣΗ 2ου ΘΕΜΑΤΟΣ

$f_6 = \sum_{i=1}^5 f_i = 1, F_5 = 1$. Έστω N το πλήθος των μαθητών

$$F_2 = \frac{N_2}{N}, \quad 0,60 = \frac{30}{N} \Leftrightarrow N = 50 \quad \text{άρα } \sum_{i=1}^5 v_i = 50$$

και $N_5 = 50$

$$F_3 = F_2 + f_3 = 0,60 + 0,10 = 0,70$$

$$v_3 = v_4 \Leftrightarrow f_3 = f_4 \text{ άρα } f_4 = 0,10$$

$$\text{άρα } F_4 = F_3 + f_4 = 0,70 + 0,10 = 0,80$$

$$F_3 = \frac{N_3}{N} \text{ άρα } 0,70 = \frac{N_3}{50} \Leftrightarrow N_3 = 35$$

$$F_4 = \frac{N_4}{N} \text{ άρα } 0,80 = \frac{N_4}{50} \Leftrightarrow N_4 = 40$$

$$F_5 = F_4 + f_5 \text{ άρα } 1 = 0,80 + f_5 \Leftrightarrow f_5 = 0,20$$

$$f_3 = \frac{v_3}{N} \text{ άρα } 0,10 = \frac{v_3}{50} \Leftrightarrow v_3 = 5 \text{ άρα και } v_4 = 5$$

$$N_5 = N_4 + v_5 \text{ άρα } 50 = 40 + v_5 \Leftrightarrow v_5 = 10$$

Γνωρίζουμε ότι το 40% των μαθητών έχει βάρος κάτω από 65 κιλά. Το 65 όμως είναι το κέντρο της δεύτερης κλάσης,

$$\text{άρα } f_1 + \frac{f_2}{2} = 0,40 \quad (1) \quad \text{ακόμη } f_1 + f_2 = F_2$$

δηλαδή $f_1 + f_2 = 0,60$ (2).

Από τις (1), (2) προκύπτει ότι $f_1 = 0,20$ και $f_2 = 0,40$.

Άρα $F_1 = f_1 = 0,20$

$$f_1 = \frac{v_1}{N} \text{ άρα } v_1 = 10 \text{ και } f_2 = \frac{v_2}{N} \text{ άρα } v_2 = 10 \text{ και } N_1 = v_1 = 10$$

Έστω c το πλάτος της κλάσης και $[a_i, a_{i+1})$ η i κλάση, τότε $x_1 = 65 - c, x_2 = 65, x_3 = 65 + c, x_4 = 65 + 2c$ και $x_5 = 65 + 3c$. Όμως $x_4 = 85$ άρα $85 = 65 + 2c \Leftrightarrow c = 10$ άρα $x_1 = 55, x_2 = 65, x_3 = 75, x_4 = 85, x_5 = 95$ και επειδή $\alpha_i = x_i - \frac{c}{2}$

$$\alpha_{i+1} = x_{i+1} + \frac{c}{2} \text{ άρα } \alpha_1 = 55 - \frac{10}{2} = 50 \text{ και } \alpha_2 = 55 + \frac{10}{2} = 60$$

Όμοια συμπληρώνουμε και τις υπόλοιπες κλάσεις.

	ΚΛΑΣΕΙΣ	x_i	v_i	f_i	N_i	F_i
1	[50 , 60)	55	10	0,20	10	0,20
2	[60 , 70)	65	20	0,40	30	0,60
3	[70 , 80)	75	5	0,10	35	0,70
4	[80 , 90)	85	5	0,10	40	0,80
5	[90 , 100)	95	10	0,20	50	1
6	ΣΥΝΟΛΟ		50	1		

ΛΥΣΗ 3ου ΘΕΜΑΤΟΣ

$$P(A \cup B) = P(A) \cdot P(B) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow P(A) + P(B) - P(A \cap B) = P(A) \cdot P(B) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow P(A) + P(B) - P(A \cap B) - P(A)P(B) = 0 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow P(A) \cdot [1 - P(B)] + [P(B) - P(A \cap B)] = 0 \quad (1)$$

$$P(A) \cdot (1 - P(B)) \geq 0 \quad (2) \text{ αφού } 0 \leq P(A) \leq 1 \text{ και}$$

$$0 \leq P(B) \leq 1 \text{ ακόμη } A \cap B \subseteq B \text{ άρα } P(A \cap B) \leq P(B) \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow P(B) - P(A \cap B) \geq 0 \quad (3)$$

Από (1), λόγω των (2), (3) προκύπτει ότι

$$P(A) \cdot [1 - P(B)] = 0 \quad (4) \text{ και}$$

$$P(B) - P(A \cap B) = 0 \Leftrightarrow P(B) = P(A \cap B) \quad (5)$$

Από (4) έχουμε $P(A) = 0$ ή $P(B) = 1$

- Αν $P(A) = 0$ τότε $P(A \cup B) = 0 \cdot P(B) = 0$ και επειδή $A \cap B \subseteq A$, άρα $P(A \cap B) \leq P(A) = 0$, άρα και $P(A \cap B) = 0$,

οπότε από (5) και $P(B) = 0$.

- Αν $P(B) = 1$, τότε $P(A \cap B) = P(B) = 1$ και $P(A \cup B) = P(A) \cdot 1$

όμως $B \subseteq A \cup B$, άρα και $P(B) \leq P(A \cup B)$, άρα και

$$P(A \cup B) = 1, \text{ οπότε και } P(A) = 1$$

ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΑΝ ΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

Γ. ΧΑΣΙΑΚΗΣ
ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ